

**Tomáš
Dušek**

UPÍŘI

Tomáš Dušek

Upíři ke mně chodí tři.

Nejsou to ti typičtí upíři, co vám jdou po krku a nenávidí česnek.

Tihle česnekem smrdí a jdou po vás. Po vašem klidu, po vaší pohodě.

Jsou to lidští upíři.

Říkám jim Časožrout, Beznaděj a Zlosyn.

Nechodí často. Zatím.

Nejvícekrát se objevuje Časožrout.

Vrznou dveře a Časožrout je před pultem.

Potichu si vzdychnu a přehodím vyhybku na nějakou nenáročnou práci.

Třeba na rovnání známek.

Stojím, přerovávám známky podle katalogu, doplňuji štítky s cenou.

Časožrout mě chvíli pozoruje a potom začne.

„Je zima.“

Pokývnu hlavou. Snažím se nenavázat oční kontakt.

„Venku je zima.“ Pokračuje. „Tady je teplo.“

„Jo. Topím.“ Odpovím potichu.

„To cítím. Máte tu teplo. Čím topíte?“

„Plynem.“

„Jojo, plynem.“ Opakuje. „To se to topí. Otočí se knoflíkem a je teplo. To za mých mladých let se topilo uhlím. Ráno jste musel vstát do studeného bytu, vyčistit kamna, popel vynést ven do popelnice, to tehdy byly železný popelnice, ty byly těžký, potom začali dávat ty plastový, někdy ty plastový od toho horkýho popela chytily, to potom smrdělo na celou ulici a než to vyměnili, to třeba trvalo čtrnáct dní, to lidi sypali popel vedle popelnic, teda někdy, některý dobrý duše s tím občas taky sypaly zamrzlý silnice, tehdy se silnice nesolily jako dneska, tak to ty dobrý duše, teda, někdy to byly jen lenoši, kterým se nechtělo až k popelnici, tak to raději kydlí na cestu, potom když to tálo, tak to byla taková břecha, ještě na jaře se ten popel válel na kraji silnice, ucpávalo to kanály, když přišlo jaro, tak jak to ty kanály ucpávalo, tak na těch kanálech rostla tráva, i pampelišky, jo, to si pamatuju pampelišky. Byly takový žlutější než dnes, dokonce se z nich dělal pampeliškový med, sbírali jsme ty květy pampelišek, jednou mě u toho píchla včela a nateklo mi to, a doma mi to potřeli cibulí. Vždycky nám visel snopek cibule mezi oknem, lednice byly malý, tehdy se cibule do lednice nedávala...“

Naslouchám monotónnímu hlasu, který mě trochu uspává, a pokyvují hlavou

Nemůžu nic. Jsem plně v moci Časožroutova kouzla.

Hodinu, někdy dvě mluví o ničem, stále opakuje stejné historky. Naučil jsem se jen pokyvovat ospale hlavou, pokud bych s ním zapředl hovor, rozpovídal by se ještě víc a hodina by se změnila na půlden.

Když se vyřadí, když mě sebere nějaký čas, celý pookřeje, omládne a s radostí opustí krám.

Já si udělám kávu, abych se probral, a dál začnu dělat nějakou práci, která vyžaduje odbíhání do skladu, zapisování do počítače nebo přerovávám knihy.

Časožrout je nejméně nebezpečný upír.

Druhý je horší.

Dveře otevírá pomalu. Dlouhé, tiché zoufalé vrznutí.

Celý schoulený do sebe, vplyne do krámu. Stoupne si hned ke krabicím s pohledy, hromádka neštěstí. Nevybírá, stojí tam, nešťastně probírá prsty pohlednicemi a vzdychá.

Čekám a on čeká také. Stojí, vzdychá.

Nemám šanci. Musím s ním konverzovat, jinak tu bude do zavíračky a zítra zase.

„Stalo se něco?“ Zeptám se.

Zavrtí hlavou.

„Ne. Nic. To byste nepochopil.“

To má pravdu. Nikdy to nechápu, ale musím tu hru hrát.

„Umřel vám někdo?“

Nahrbí se a dál se probírá pohlednicemi. “To ne.“ Řekne po chvíli.

„Něco horšího?“

Vzdychne.

„Ne. Ale tohle se stává prostě jen mně.“

„A co se stalo?“

„Ale.“ Chvilka napětí. „V restauraci.“ Vyhrkne pomalu v slzách.

Čekám. Vím, že je to prkotina a mám zoufalou touhu to říct.

„Polévka?“ Nadhodím.

„Ne.“ Mávne rukou. „Tu už si raději nedávám. Knedlíky.“

„Knedlíky?“ Opakuji užasle.

Kývne zdrceně hlavou. „Byly... Byly nedovařené.“

„Vrátil jste je?“

„Ne. Už jsem neměl sílu.“ Zašeptá. „Snědl jsem je.“

„Je vám špatně?“

Kývne hlavou.“

„Nechcete panáka?“

Podívá se na mě, jako bych mu nabízel kyanid

„Ne.“ Zavrtí hlavou. „Je mi prostě špatně. Musím se s tím vyrovnat.“ Řekne hlasem prvního tragéda z národního.

Kývnu hlavou.

„Už od rána. Už od rána se to se mnou vleče.“

Kývu soucitně hlavou.

„Hned ráno, jak se stala ta záležitost s budíkem.“

„S budíkem?“

„Ano.“

„Nezvoni?“

„To ne. Ale jak jsem byl rozespalý a chtěl ho vypnout, tak jsem ho srazil na zem.“

„Rozbil se?“

„Nerozbil. Ale vyděsilo mě, že se mohl rozbít, že jsem z toho měl hned zkažený den. Potom ta voda, když jsem si čistil zuby, chutnala po železe, byla divná. Kafe jsem si s ní ani nechal, tak jsem šel bez snídane. A to se táhne celý den. A potom to jídlo v restauraci.“

Kývám soucitně hlavou. Má vlastně pravdu. Voda opravdu ráno chutnala po železe. Budík už mám taky starý, kdoví jak dlouho vydrží. Druhý takový neseženu, mám ho přes dvacet let, zvykli jsme si na sebe, za ta léta. Pokud o něj přijdu, na jiný si budu těžko zvykat. Snídane nestála za nic, kafe nejdřív bylo moc horké a pak najednou studené. Lidi jenom otravujou, nic nekupují, a když koupí, tak za málo. Zboží pořádný není, jen samý krámy, svět je najednou takovej šedivej. Počasí za nic nestojí, ani zima ani teplo, pokašlávám, bolí mě kosti, život už mám skoro za sebou, důchodu se nedožiju, a i kdyby, má to cenu?

Koušu se do rtů a přemýšlím, co vlastně se svým zpackaným životem.

Upír Beznaděj mě pozoruje a na tváři mu pohrává drobný úsměv. Celý se narovnal, jako by povyroste.

Přátelsky mi poklepe na rameno.

„Ale, no tak. Starý brachu.“ Řekne konejšivě, když vidí v mých očích slzy. „Ještě není tak zle, aby nebylo hůř. Nějak to tu musíme doklepat.“ Usměje se, otočí se a vyrazí do té podzimní sloty

Sleduji ho, jak rázuje po Korunní třídě, člověk by řekl, že tančí. Nechápu,

jak se někdo může tak radovat, když je všechno okolo tak smutné, tak prázdné.

Vzdychnu a pomalu se vrátím zpátky.

Z tohohle upíra se budu léčit několik hodin. Alkohol, hezká pohodová hudba, práce.

Nebo silná osobnost, anděl, který vstoupí do krámu a nabije mě optimismem.

Ale všichni andělé jsou v terénu, pomáhají jinde.

A to je dobře.

Třetí upír je nejhorší. Ten totiž nebere, ale přináší.

Přináší zlo. Nenávist.

Vrazí do krámu jako příval. Dveře jen zoufale skřípnou, jak se ho v marné snaze snaží zadržet.

Zlosyn prochází po krámě, prohlíží knihy, koukne na cenu, znechuceně knihu odhodí a hrábne po další.

Nekupuje. On jen škodí.

Pařátem strčí do stojánku s bižuterií.

„Tohle někdo kupuje?“ Zeptá se s opovržením.

Trvá mi chvíli, než zkonsoliduji obranu. Když jsem byl mladší, zaháněl mě do defenzivy, tlačil mě do kouta. Nedokázal jsem rychle odpovídat a dost jsem tím trpěl.

„Nekupuje.“ Odseknu. „Mám to tu před monitorem, aby nebylo vidět, že si stahuju porno.“

Zalapá po dechu.

Nenechám ho vydechnout. Několikrát popotáhnu nosem.

„Nešlápl jste do něčeho?“ Zeptám se.

„Ne.“ Znejistí. „To musí být tady u vás.“

Nakloním se přes pult. Sleduji jeho boty.

Kousek poodstoupí.

„Předtím jsem to necítil.“ Řeknu přemýšlivě.

Vztekle mě sleduje. Dívám se na něj s otázkou v očích.

Udělá další krok zpátky a podívá se po krámě.

„Sračky. Samý sračky.“ Ukáže na porcelán. „To jste antikvář? Máte prodávat knihy a ne tohle.“ Mává rukou.

Obejdu pult a znovu nasaju vzduch.

„Je to od vás.“ Řeknu přesvědčeně.

Zuřivě si mě měří pohledem.

Jsem připraven. Je větší než já, ale starší. Pokud se na mě vrhne, musím ho strhnout pod sebe a rozbít mu hlavu o dlaždičky.

Tentokrát ustoupí.

„Sračky. Samý sračky.“ Znovu mávne rukou ke sklu a začne vyklízet pole.

Otevřu dveře a mírně mávám rukou před nosem. Druhou rukou držím kliku, nechci, aby praštil dveřmi tak prudce, že vysype sklo ve dveřích.

Prolítne dveřmi a vypadne na ulici.

V duchu polituju jeho další oběť a pomalu zavřu dveře.

Srdce mi buší jako o závod a jsem plnej adrenalinu. Vzadu ve skladu vytáhnu starej lodní pytel naplněnej novinami, zavěsím ho na hák a začnu si na něm vytloukat vztek a zuřivost.

Trvá to nějakou dobu, než ze sebe dostanu zlo, které do mě přenesl Zlosyn. Teprve potom můžu zase předstoupit před zákazníka a s úsměvem se ho zeptat.

„Můžu vám nějak pomoci?“

Den před svatým Mikulášem, léta 2014, okolo půl čtvrté.